

Prvovýrobcovia mlieka píšú ministromi pôdohospodárstva list s deklaráciou

Slovenský zväz prvovýrobcov mlieka sa rozhodol oficiálnou cestou informovať ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Ľubomíra Jahnátka o zhoršujúcej sa situácii na trhu s mliekom. Spolu s návrhmi na národnej a európskej úrovni, ktoré by mohli prispieť k riešeniu alarmujúcej situácie, chcú aj takýmto spôsobom zabrániť hroziacej likvidácii chovov dojníc na Slovensku. Otvorený list poslal ministromi pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenský zväz prvovýrobcov mlieka dňa 21.mája 2015.

Momentálna situácia na trhu s mliekom, ktorá sa vyostrila nielen vďaka dôsledkom ruského embarga na potraviny, ale najnovšie najmä po aprílovom zrušení mliečnych kvót v Európskej únii, zneisťuje všetkých prvovýrobcov mlieka na Slovensku. Európskymi trhmi v posledných mesiacoch doslova „tečú“ milióny litrov mlieka, ktoré ako dotované prebytky krajín silných európskych hráčov - Nemecka, Francúzska či Holandska, stláčajú nákupnú cenu mlieka smerom nadol.

Takýto stav zažívajú slovenskí chovatelia dojníc najmä od februára 2014. V apríli 2015 dosiahla slovenská nákupná cena úroveň len 29,08 centa na kilogram mlieka a celkový pokles za posledný rok predstavuje až 7 centov na kilogram. Pritom priemerné náklady na výrobu mlieka dosahujú v súčasnosti úroveň cca 40 centov na kilogram mlieka. Pri súčasnej výške nákupných cien vzniká prvovýrobcovi bez podpory strata takmer 11 centov na kilogram mlieka. Dôvodom týchto strát nie sú vysoké náklady, ale nízke príjmy. Slovenskí prvovýrobcovia trvalo dostávajú za surovinu o 2 až 4 centy menej, ako je priemer EÚ. Priemerná podpora by mala v roku 2015 v zmysle schválených opatrení dosiahnuť úroveň 3,8 až 5,7 centa na kilogram mlieka (pri podpore cez I. pilier a I.+II. pilier).

Podporné opatrenia, ktoré boli v sektore prvovýroby mlieka na Slovensku prijaté, vnímajú prvovýrobcovia mlieka pozitívne, avšak úroveň tejto podpory nepokrýva výpadok tržieb z dôvodu výrazného poklesu nákupných cien mlieka.

Spracovatelia mlieka udávajú ako dôvod nízkych nákupných cien tlak obchodných reťazcov a zneužívanie ich dominantného postavenia na trhu. Analýzy Slovenského zväzu prvovýrobcov mlieka odhaľujú skutočnosť, že napríklad za posledný rok narástla pri 1,5% trvanlivom mlieku obchodná marža až o 3,7 centa na kilogram mlieka, čo predstavuje nárast až o 20%.

Všetky tieto skutočnosti vážne oslabujú konkurencieschopnosť sektoru prvovýroby mlieka na Slovensku. Poľnohospodári majú zároveň vážne obavy o budúcnosť sektoru mlieka hlavne teraz, keď spracovateľské podniky avizujú ďalšie znižovanie nákupných cien mlieka až na úroveň pod 25 centov na kilogram mlieka! Znamenalo by to rozdiel medzi priemerom EÚ a SR až o 8 centov na kilogram.

Slovenský zväz prvovýrobcov mlieka preto v liste ministromi pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Ľubomírovi Jahnátkovi navrhuje podporiť nasledovné opatrenia, ktoré by mohli zlepšiť situáciu na trhu s mliekom:

Európska úroveň:

1. Regulácia dodávok mlieka na európskej úrovni

2. Stanovenie minimálnej nákupnej ceny mlieka
3. Zvýšenie bezpečnosti prvovýrobcov prostredníctvom tzv. "záchranej siete" EÚ
4. Znovuzavedenie exportných dotácií
5. Zlepšenie transparentnosti v reťazci mlieka a odstránenie nekalých praktík obchodných reťazcov na zabránenie zneužívania dominantného postavenia obchodných reťazcov prostredníctvom európskej legislatívy

Národná úroveň:

1. Uplatňovanie Memoranda o porozumení medzi prvovýrobcami a spracovateľmi mlieka v zmysle dodržiavania nákupných cien na úrovni priemeru EÚ s dvojmesačným oneskorením - s maximálnou odchýlkou 2 centy
 2. Vypracovanie právnej analýzy v reťazci mlieka na dodržiavanie Zákona o cenách
 3. Poskytnutie prislúbenej podpory sektoru prvovýroby mlieka cez podporu jalovíc
 4. Hľadanie ďalších možností podpory sektoru prvovýroby mlieka z národných zdrojov, poprípade poskytnutie úľav na odvodových povinnostiach producentov mlieka
- 1. Zníženie DPH na mlieko a mliečne výrobky**

Slovenský zväz prvovýrobcov mlieka
Mgr. Jana Holéciová, hovorkyňa SPPK